

महाराष्ट्रातील मराठा लष्करी किल्ल्यांचे प्रायोगिक नामांकन युनेस्कोकडे पाठविण्यासाठी या किल्ल्यांच्या संभाव्यतेच्या दृष्टीने तयार करण्यात आलेल्या स्थळ व्यवस्थापन आराखडा (Site Management Plan) प्राथमिक अहवालाच्या देयकास वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : ०७ मार्च, २०२४

- वाचा :-**
- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३ दि.२९.०६.२०२२.
  - २) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३ दि.१९.१०.२०२२.
  - ३) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३ दि.०७.०८.२०२३.
  - ४) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३ दि.०५.०२.२०२४.
  - ५) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन शुद्धिपत्रक पुवसं-२०२२/प्र.क्र.१२/सां.का.३ दि.०९.०२.२०२४.
  - ६) संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. जा.क्र. तंत्र/मराठा लष्करी किल्ले/२०२४/४१७, दिनांक ०५.०२.२०२४.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्याला समृद्ध असा लष्करी वारसा लाभलेला आहे. महाराष्ट्रातील मराठा लष्करी किल्ले यांची आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय स्तरावर प्रसिद्धी व्हावी या उद्देशाने या स्मारकांचे UNESCO जागतिक वारसा दर्जाकरीता नामांकन व्हावे, असा शासनाचा मानस आहे. जेणेकरून अशा जागतिक वारसा दर्जा प्राप्त स्मारकांकडे विदेशी पर्यटक आकर्षित होतील व महाराष्ट्रातील पर्यटन वाढीस चालना मिळेल, पर्यायाने रोजगारनिर्मिती होईल. सबब, या स्मारकांचे स्थळ व्यवस्थापन आराखडा (Site Management Plan) तयार करणे आवश्यक होते. संदर्भाधीन क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्रातील मराठा लष्करी किल्ल्यांचे जागतिक वारसा नामांकन प्रस्ताव तयार करण्यासाठी ई-निविदेद्वारे युनेस्को जागतिक वारसा नामांकनाकरिता प्रस्ताव तयार करण्यासाठी तज्ञ वास्तुविशारद DRONAH संस्थेच्या न्युनतम दराच्या (L-१) निविदेस मान्यता देण्यात आली आहे. युनेस्को जागतिक वारसा नामांकनाकरिता प्रस्ताव तयार करण्यासाठीच्या देयकास संदर्भाधीन क्र. २, ३, ४ व ५ च्या शासन निर्णयानुसार अनुक्रमे रु.५,०७,४००/-, रु.७,६१,१००/- व रु.१५,२२,२००/- इतक्या रकमेस वित्तीय मान्यता देण्यात आली आहे. आता संदर्भाधीन क्र.६ अन्वये युनेस्को जागतिक वारसा नामांकनाकरिता प्रस्ताव तयार करण्यासाठीचे चतुर्थ देयक रु.१५,२२,२००/- इतक्या रकमेच्या देयकास वित्तीय मान्यता देण्याची विनंती संचालक,

पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांनी केली आहे. त्यानुसार, या देयकास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्रातील मराठा लष्करी किल्ल्यांचे प्रायोगिक नामांकन युनेस्कोकडे पाठविण्यासाठी या किल्ल्यांच्या संभाव्यतेच्या दृष्टीने तयार करण्यात आलेल्या स्थळ व्यवस्थापन आराखडा (Site Management Plan) प्राथमिक अहवालाच्या देयकाच्या रु.१५,२२,२००/- (अक्षरी रुपये पंधरा लक्ष बावीस हजार दोनशे मात्र) इतक्या रकमेच्या देयकास वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. यासाठी होणारा खर्च हा पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मागणी क्र. झेडडी-२, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, २२०५ कला व संस्कृती (००) १०३, पुरातत्वशास्त्र, (०१) (०६) राज्यातील ऐतिहासिक व सांस्कृतिकदृष्ट्या महत्वाचे किल्ले व धार्मिक स्थळे यांची जपणूक व संरक्षण (कार्यक्रम) (२२०५ १३०२) २७ लहान बांधकामे या लेखाशिर्षाखालील सन २०२३-२४ या वर्षातील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

०३. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांना यासाठी नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांना अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यास या संबंधीच्या देयकावर स्वाक्षरी करण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

०४. हा शासन निर्णय विअप्र-२०१३/प्र.क्र.२०/२०१३/विनिमय, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग पहिला उपविभाग तीन मधील अनुक्रमांक ४ मधील परिच्छेद क्र. २७(२) "अ" नुसार तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या अधिकाराच्या अधीन राहून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०३०७११४३४१४६२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नंदा राऊत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

प्रधान सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

उपसचिव (सां.का.३), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय, मुंबई.

महालेखापाल - १ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

महालेखापाल - २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

महालेखापाल - १ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

महालेखापाल - २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवड नस्ती, सां.का.३.